

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ
«ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА»

THEORETICAL ASPECTS OF «INVESTMENT POLICY» DEFINITION

Стаття присвячена дослідженню природи інвестиційної політики. Автор визначає сутність інвестиційної політики, диференціює визначення поняття «інвестиційна політика» на два типи: інституціонально-правовий та науково-дослідний. Зазначається, що у сучасній науковій літературі чіткої єдності щодо розуміння поняття інвестиційної політики немає, що обумовлене неоднорідністю підходів до визначення її економічної суті. З одного боку, трактування поняття «інвестиційна політика» носить абстрактний характер, як складова економічної політики та конкретний, який побудований на основах діяльній концепції, як комплекс заходів направлених на активізацію інвестиційної діяльності. Пропонується авторське визначення поняття інвестиційної політики з огляду на сучасні тенденції та виклики.

Ключові слова: державна інвестиційна політика, економічна політика, державне регулювання економіки, національні інтереси, національна безпека.

Статья посвящена исследованию природы инвестиционной политики. Автор определяет сущность инвестиционной политики, дифференцирует определение понятия «инвестиционная политика» на два типа: институционально-правовой и научно-исследовательский. Отмечается, что в современной научной литературе четкого единства в понимании понятия инвестиционной политики нет, что обусловлено неоднородностью подходов к определению

ее экономической сути. С одной стороны, трактовка понятия «инвестиционная политика» носит абстрактный характер, как составляющая экономической политики и конкретный, построенный на основах деятельностной концепции, как комплекс мероприятий, направленных на активизацию инвестиционной деятельности. Предлагается авторское определение понятия инвестиционной политики учитывая современные тенденции и вызовы.

Ключевые слова: государственная инвестиционная политика, экономическая политика, государственное регулирование экономики, национальные интересы, национальная безопасность.

The article investigates the nature of the investment policy. The author differentiates the "investment policy" definition in two types: by legal institutional point of view and by research point of view. It is noted that in the contemporary scientific literature there is no clear unity in understanding the concept of investment policy, cause to the heterogeneity of approaches to determining its economic merits. On the one hand, the interpretation of the term "investment policy" has an abstract character as a part of economic policy and concrete character as a set of measures aimed to enhancing investment activities. The author proposed his own definition of investment policy.

Key words: state investment policy, economic policy, state regulation of the economy, national interests, national security.

УДК 346.543:330.322

Нікітенко Д.В.

к.е.н., доцент кафедри економічної теорії

Національний університет водного господарства та природокористування

Постановка проблеми. Вихід України з економічної кризи та розвиток конкурентоздатного високотехнологічного виробництва є основними завданнями нашої держави в економічній сфері на сучасному етапі. Ефективним засобом вирішення обох цих завдань одночасно, на нашу думку, є активізація інвестиційної діяльності із залученням вітчизняних та іноземних джерел. Проте, слід відмітити, що залучення капіталу з-за кордону не повинно суперечити цілям національної безпеки.

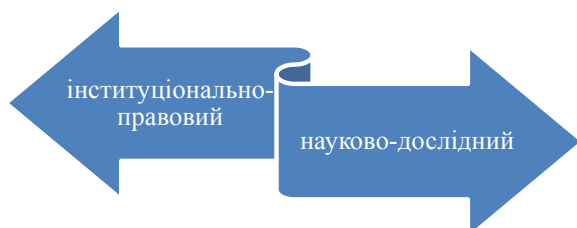
Не дивлячись на наявність усвідомлення про важливість та необхідність забезпечення сприятливого інвестиційного середовища, через відсутність дієвих заходів щодо реалізації задекларованих цілей рівень надходження іноземних інвестицій й досі залишається на досить низькому рівні. Наразі гострим стоїть питання навіть не стільки відбудови економіки, скільки забезпечення економічного зростання випереджаючими темпами, адже вітчизняний виробничий потенціал характеризується значним технічним та технологічним відставанням від зарубіжного. Об'єктивна необхідність реалізації активної державної інвестиційної політики пояснюється потребою виконання економічних функцій держави, які в умовах

кризи можуть носити комплементарний характер до функцій ринку. Саме тому актуальним завданням є підвищення ролі держави у поліпшенні інвестиційного клімату та, відповідно, збільшенню інвестиційних ресурсів за допомогою державної інвестиційної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У світовій економічній літературі особливу увагу тенденціям розвитку державного регулювання економіки та ролі інвестицій в досягненні економічного розвитку приділено в працях зарубіжних вчених, таких як: Дж. М. Кейнса, П. Кругмана, Р. Манделла, П. Самуельсона, Р. Харрода, М. Портера, А. Ругмана, Дж. Флемінга та інших. В українській економічній літературі цим питанням присвячені праці О. Амоші, В. Базилевича, З. Варналія, А. Гальчинського, В. Гейця, М. Денисенка, Я. Жаліла, В. Кириленка, А. Кредісова, В. Осецького, Ю. Пахомова, В. Тропіної, В. Федоренка, А. Чухна та інших. Аналіз економічної літератури з цієї проблеми показав, що до теперішнього часу серед учених-економістів і практиків господарювання немає чіткої єдності думок з приводу трактування сутності та основних засад інвестиційної політики.

Постановка завдання. Метою цієї статті є визначення природи державної інвестиційної політики як об'єкта державного регулювання економіки, дослідження її сутності з врахуванням особливостей сучасного економічного середовища.

Виклад основного матеріалу. Питання щодо перспектив залучення інвестицій в економіку України дедалі частіше піднімається у виступах представників влади на заходах, метою яких є представлення країни як перспективного та відповідального партнера. Проте через відсутність таких фундаментальних складових як візія (vision) чітких цілей та принципів і шляхів їх реалізації значно ускладнюється формування концепції та стратегії інвестиційної політики в контексті забезпечення досягнення національних інтересів. На нашу думку, передусім, доцільно проаналізувати визначення поняття «інвестиційна політика». Складність даного поняття зумовлює необхідність у певному впорядкуванні напрямів щодо його визначення. Ці напрями нами були диференційовані на два типи: інституціонально-правовий, який передбачає виявлення напрямів у нормативно-правових актах України, та науково-дослідний, в якому окреслюються основні напрями, що містяться в науковій літературі (рис. 1).

Рис. 1. Напрями визначення поняття «інвестиційна політика»

Інституціонально-правовий тип характеризується тим, що серед різноманіття нормативно-правових актів¹, які регламентують здійснення інвестиційної діяльності поняття «інвестиційна політика» зустрічається лише в Господарському кодексі. Так в статті 10 зазначається, що інвестиційна політика «спрямована на створення суб'єктам господарювання необхідних умов для залучення і концентрації коштів на потреби розширеного відтворення основних засобів виробництва, переважно у галузях, розвиток яких визначено як пріоритети структурно-галузевої політики, а також забезпечення

ефективного і відповідального використання цих коштів та здійснення контролю за ним» [1].

Правове забезпечення інвестиційної політики в Україні було започатковано у 1991 р. Законом України «Про інвестиційну діяльність» [2], що закріплював положення про створення пільгових умов для інвесторів, які працюють у пріоритетних сферах, про державне регулювання інвестиційної діяльності за допомогою податкової, кредитної, амортизаційної, цінової політики, а також державної фінансової підтримки, застосування державного замовлення у сфері капітального будівництва, страховий захист інвестицій тощо. У 1995 році механізм правового регулювання інвестиційної діяльності був доповнений Концепцією регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки [3], яка і донині визначає принципи регулювання інвестиційної діяльності. Метою впровадження Концепції в умовах ринкової трансформації економіки було створення конкурентного середовища, реалізація Програми структурної перебудови економіки України, визначення пріоритетного спрямування інвестицій. Проте з часом положення концепції перестали бути адекватними реаліям. Перші згадки про інвестиційну політику як окремого напрямку економічної політики також мали місце при прийнятті постанови ВРУ «Основні напрями економічної політики України в умовах незалежності» [4]. В ній зазначалось про зміну підходів щодо джерел і способів фінансування та спрямування державних централізованих капітальних вкладень.

Для країн з перехідною економікою з обмеженими вітчизняними джерелами інвестицій об'єктивною необхідністю є формування сприятливого інституціонального середовища, зокрема нормативно-правового, для залучення іноземних інвесторів. Як зазначає Швердіна О.В., чим менш привабливим є інвестиційний клімат в країні, тим вищий рівень гарантування безпеки іноземних інвестицій [5, с. 113]. Цим пояснюється наявність відповідних правових приписів у конституціях. Адже, при поєднанні малопривабливого інвестиційного клімату та високої конкурентної боротьби на інвестиційному ринку країна змушена створювати особливі сприятливі передумови як підсилюючі чинники, які спонукатимуть нерезидента вкладати кошти. Одним із найважливіших чинників, що сприяє припливу іноземних інвестицій у країну, є наявність ефективного, чіткого та стабільного законодавства в сфері захисту прав власності взагалі та зокрема щодо захисту іноземних інвестицій. А також дієвий, реальний механізм на практиці щодо захисту як прав власності, так й іноземних інвестицій (рис. 2).

Як зазначав Дж. Хікс, «основною потребою, яка є характерною для торгівельної економіки є потреба у захисті власності і її потрібно розуміти не стільки як захист власності від насильства, скільки

¹ Господарський кодекс України (стаття 10 інвестиційна політика; стаття 116 Підприємство з іноземними інвестиціями; стаття 326 Інвестування інноваційної діяльності; глава 38 Іноземні інвестиції), Цивільний кодекс України (в частині глави 8 Підприємницькі товариства), Закони України «Про інвестиційну діяльність», «Про захист іноземних інвестицій на Україні», «Про режим іноземного інвестування», «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», «Про інноваційну діяльність», «Про інститути спільного інвестування» та інші.

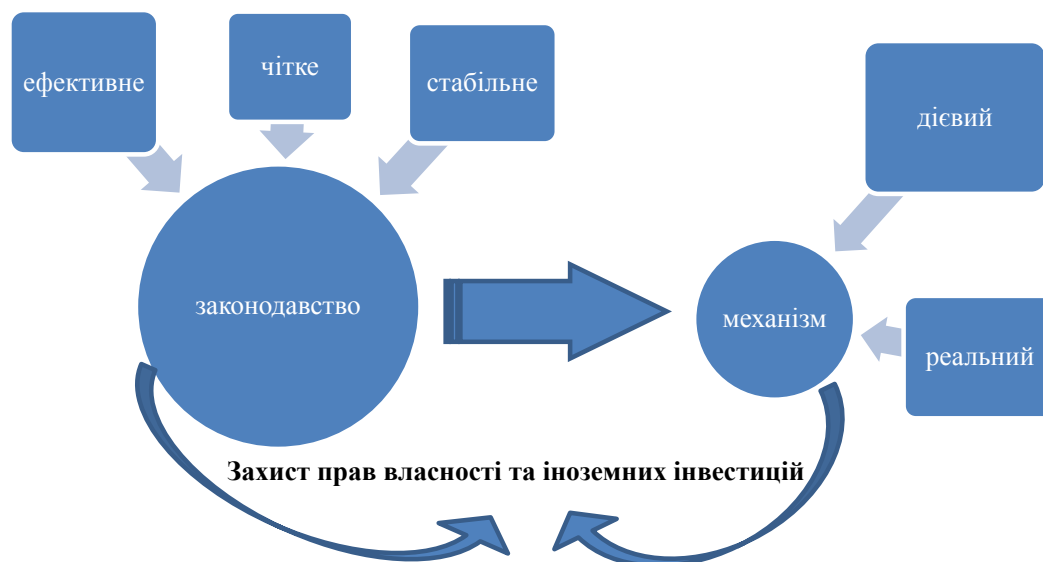

Рис. 2. Чинники активізації іноземного інвестування

Таблиця 1

Трактування поняття «інвестиційна політика»

№ з/п	Трактування	Автор
1	Державна інвестиційна політика – складова економічної політики, що проводиться державою у вигляді становлення структури та масштабів інвестицій, напрямів їх використання, джерел отримання інвестиційних ресурсів	В. Марцин [7]
2	Інвестиційна політика складова економічної політики, що здійснюється державою у вигляді становлення структури та масштабів інвестицій і напрямів їхнього використання	М.В. Кондрашова [8]
3	Державна інвестиційна політика являє собою визначення структурних та кількісних потреб в інвестиційних ресурсах, збільшення джерел фінансування, вибір пріоритетних напрямків фінансування та формування ефективної пропозиції для залучення інвестицій	О.П. Коюда [9]
4	Інвестиційна політика – цілеспрямована діяльність держави щодо встановлення структурних параметрів інвестиційних процесів, необхідних для нормального перебігу розширеного відтворення та підтримання сталої динамічної макроекономічної рівноваги.	В. М. Тарасевич [10]
5	Державна інвестиційна політика – це загальнодержавні принципи рішення та заходи, що визначають напрями використання капітальних вкладень у сферах і галузях економіки з метою забезпечення ефективності та пропорційності її розвитку, усунення міжгалузевих і внутрішньогалузевих диспропорцій, досягнення оптимальних співвідношень між розвитком матеріального виробництва і невиробничої сфери	А.Г. Загородній [11]
6	Державна інвестиційна політика – механізм, який є складовою економічної політики держави, що передбачає дію економічних інструментів, які забезпечують вплив на інвестиційний процес, в рамках чинних нормативно-правових актів країни, з метою досягнення соціального та економічного ефектів, при урахуванні ресурсних та інституційних обмежень.	В.П. Пшенична [12]
7	Державна інвестиційна політика – комплекс правових, адміністративних та економічних заходів держави, спрямованих на поширення та активізацію інвестиційних процесів.	С.М. Чистов та інші [13]
8	Інвестиційна державна політика – комплекс заходів, що забезпечують формування сприятливого національного інвестиційного клімату і підприємницького середовища в країні.	Л.М. Борщ [14]
9	Інвестиційна політика держави розглядається як сукупність заходів, що направлені на формування сприятливих умов для здійснення інвестиційної діяльності для всіх суб'єктів господарювання	О.І. Гонта [15]
10	Державна інвестиційна політика – комплекс заходів і перспектив розвитку інвестиційної діяльності для залучення інвестиційного потенціалу до процесу відтворення, створення оптимальних умов для вкладення інвестицій, забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку країни	П.І. Сокурєнко [16]

необхідністю чіткого визначення прав власності» [6, с. 68]. Вкладаючи кошти в економіку країни, інвестор хоче мати гарантію, що права власності захищені а умови господарювання не зміняться в майбутньому або, якщо зміняться, не погіршать його комерційних позицій. Такі гарантії якраз і складають «інституціональний скелет» інвестиційної політики держави.

Науково-дослідний напрям характеризується тим, що у сучасній науковій літературі чіткої єдності щодо розуміння поняття інвестиційної політики немає, що обумовлене неоднорідністю підходів до визначення її економічної суті. У таблиці 1 представлені деякі трактування зазначеного поняття.

Проаналізувавши різні підходи до визначення поняття «інвестиційна політика» з точки зору значимості сутності, можна трактувати цей термін, з одного боку, абстрактно як складову (напрямок, механізм) економічної політики, що передбачає дію комплексу інструментів, які забезпечують вплив на інвестиційний процес в рамках чинних нормативно-правових актів країни з метою досягнення соціального та економічного ефектів при урахуванні ресурсних та інституційних обмежень. З іншого боку, за так званою діяльнісною концепцією поняття «інвестиційна політика» можна трактувати конкретно як комплекс заходів, які забезпечують достатній рівень активності інвестиційного процесу, який забезпечить стійкий соціально-економічний розвиток країни.

Аналізуючи визначення різних науковців щодо поняття «інвестиційна політика» можна узагальнити, що під нею передусім розуміють таку державну політику, яка через комплекс правових, адміністративних, економічних та інших заходів вибудовує систему забезпечення економіки необхідними інвестиційними ресурсами та їх розподілу відповідно до стратегічних цілей в контексті забезпечення захисту національних інтересів. Тобто концептуальна побудова комплексу заходів стимулювання інвестиційної діяльності передусім повинна бути основана на здатності уявити економіку в цілому у майбутньому. А інвестиційна політика, таким чином, стає політикою майбутнього економічного розвитку держави.

Ми погоджуємось з думкою Гонти О.І. [15, с. 15], що термін «інвестиційна політика» треба розглядати більш глибоко і ґрунтовніше, оскільки за сутнісною ознакою це не лише державна інвестиційна політика, але і політика окремих інституційних господарських одиниць (юридичних та фізичних осіб-інвесторів) щодо здійснення інвестиційної діяльності (реалізації інвестиційних проектів). Окремі інституційні господарські одиниці самостійно приймають рішення щодо напрямів інвестиційної діяльності, тобто їх діяльність автономна по відношенню до стратегії та цілей державної інвес-

тиційної політики. Завдання ж останньої повинно полягати в тому, щоб цю інвестиційну діяльність розвивати та направляти в ті сфери, які вважає стратегічними та пріоритетними. Тобто державна інвестиційна політика повинна бути «штурвалом» та «акселератором» інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання.

На підставі вищенаведеного, можемо виділити наступні ознаки державної інвестиційної політики:

- вона є складовою економічної політики держави;

- складається із комплексу адміністративних, економічних та правових заходів, які витримують баланс між мінімальним державним регулюванням інвестиційної діяльності та максимальним захистом економіки та забезпеченням національної безпеки;

- її метою є активізація інвестиційних процесів в цілому через реалізацію комплексу заходів щодо покращення інвестиційного клімату та інституційного середовища (пасивна інвестиційна політика), та, зокрема, через проведення активної інвестиційної політики з метою регулювання структурної перебудови народного господарства;

- сутність та пріоритети інвестиційної політики держави залежать від конкретного етапу її економічного розвитку та загальносвітових тенденцій у сфері регулювання інвестиційної діяльності.

Отже, пропонуємо визначити державну інвестиційну політику як складову економічної політики держави, що включає комплекс заходів державних органів відповідної компетенції, спрямованих на активізацію інвестиційного процесу, які, з одного боку, в цілому покращують інвестиційний клімат та інституційне середовище функціонування суб'єктів господарювання, а з іншого боку активно впливають на структурну перебудову народного господарства, в контексті балансу інтересів інвестиційних суб'єктів та держави у сфері національної безпеки.

Висновки з проведеного дослідження. Аналізуючи трансформацію визначення поняття «інвестиційної політики» можна виділити два напрями: інституціонально-правовий, який передбачає виявлення напрямів у нормативно-правових актах України, та науково-дослідний, в якому окреслюються основні напрями, що містяться в науковій літературі. В науковій літературі напрями трактування поняття «інвестиційна політика» поділяються на абстрактний як складова економічної політики та конкретний, який побудований на основах діяльнісної концепції, як комплекс заходів направлених на активізацію інвестиційної діяльності. Перспективою подальших досліджень, на нашу думку, може бути аналіз трансформації сутності інвестиційної політики та компаративістський аналіз визначення у вітчизняній та зарубіжній літературі з метою визначення спільних рис та відмінностей.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Господарський кодекс України : затверджений Законом України від 16 січня 2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18 вересня 1991 р. № 1560-XII, із змінами та доповненнями [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
3. Про Концепцію регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки : Постанова КМУ від 01.06.1995 № 384 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/384-95-%D0%BF>
4. Основні напрями економічної політики України в умовах незалежності : Постанова Верховної Ради України від 25.10.1991 : [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698%D0%B0-12>
5. Швердіна О. В. Інвестиційна політика України як об'єкт державної економічної політики // Публічне управління: теорія і практика. – 2012. – № 4 (12). – С. 111-117
6. Національна економіка : Навч. посіб. / Л. О. Петкова, Р. Ф. Пустовіт, А. О. Ходжаян та ін.; За заг. ред. Проф. Л. О. Петкової. – К.: «МП Леся», 2009. – 288 с.
7. Марцин В. Удосконалення державного регулювання інвестиційної діяльності в економіці України / В. Марцин // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 5 (71). – С. 52–53.;
8. Кондрашова М. В. Теоретичні основи формування державної інвестиційної політики на рівні регіону / М. В. Кондрашова // Держава та регіони (Серія: Державне управління) – 2008. – № 2. – С. 118-121.
9. Коюда О. П. Інвестування / О. П. Коюда, О. П. Лепейко, В. О. Коюда, В. М. Гриньова. – К.: Знання, 2008. – 452 с.
10. Національна економіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. [Білоцерківець В. В., Завгородня О. О., Лебедева В. К. та інші]; За ред. В. М. Тарасевича – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 280 с., с. 220
11. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. – К.: Знання, 2007. – 1072 с.
12. Пшенична В. П. Розвиток механізму реалізації державної інвестиційної політики України: дис. на здобуття наук. ступеня кандидата екон. наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством / В. П. Пшенична. – Донецьк: Дон. держ. ун-тет управління, 2011. – 205 с.
13. Державне регулювання економіки : навч. посібник / С. М. Чистов, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – 316 с.
14. Борщ Л. М. Інвестування: теорія і практика / Л. М. Борщ, С. В. Герасимова. – К.: Знання, 2007. – 685 с.
15. Гонта О. І. Формування комплементарної інвестиційної політики України: виклики глобалізації та вимоги економічної безпеки: Монографія / Гонта О. І., Дубина М. В., Пілевич Д. С. – Чернівці: 2013. – 184 с.
16. Сокурєнко П. І. Інвестиційна політика як ефективна форма управління ухваленням інвестиційних рішень / П. І. Сокурєнко, О. Ф. Кришан // Європейський вектор економічного розвитку. – 2010. – № 1 (8). – С. 208–214.

REFERENCES:

1. Hospodars'kyy kodeks Ukrayiny : zatverdzhenny Zakonom Ukrayiny vid 16 sichnya 2003 r. No 436-IV [Elektronnyy resurs] // Verkhovna Rada Ukrayiny : [sayt]. – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Pro investytsiynu diyal'nist' : Zakon Ukrayiny vid 18 veresnya 1991 r. No 1560-Khll, iz zminamy ta dopovnennyamy [Elektronnyy resurs] // Verkhovna Rada Ukrayiny : [sayt]. – Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
3. Pro Kontseptsiyu rehulyuvannya investytsiynoyi diyal'nosti v umovakh rynkovoyi transformatsiyi eko nomiky : Postanova KМУ vid 01.06.1995 No 384 [Elektronnyy resurs] // Verkhovna Rada Ukrayiny : [sayt]. – Rezhym dostupu : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/384-95-%D0%BF>
4. Osnovni napryamy ekonomichnoyi polityky Ukrayiny v umovakh nezalezhnosti : Postanova Verkhovnoyi Rady Ukrayiny vid 25.10.1991 : [Elektronnyy resurs] // Verkhovna Rada Ukrayiny : [sayt]. – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698%D0%B0-12>
5. Sheverdina O. V. Investytsiyna polityka Ukrayiny yak ob'yekt derzhavnoyi ekonomichnoyi polityky//Publichne upravlinnya: teoriya i praktyka.–2012.– No 4 (12). – S. 111-117
6. Natsional'na ekonomika : Navch. posib. / L. O. Petkova, R. F. Pustovit, A. O. Khodzhyan ta in.; Za zah. red. Prof. L. O. Petkovoyi. – K.: «MP Lesya», 2009. – 288 s.
7. Martsyn V. Udoskonalennya derzhavnoho rehulyuvannya investytsiynoyi diyal'nosti v ekonomitsi Ukrayiny / V. Martsyn // Aktual'ni problemy ekonomiky. – 2007. – No 5 (71). – S. 52–53.;
8. Kondrashova M. V. Teoretychniosnovyformuvannya derzhavnoyi investytsiynoyi polityky na rivni rehionu / M. V. Kondrashova // Derzhava ta rehiony (Seriya: Derzhavne upravlinnya) – 2008. – No 2. – S. 118-121.
9. Koyuda O. P. Investuvannya / O. P. Koyuda, O. P. Lepeyko, V. O. Koyuda, V. M. Hryn'ova. – K.: Znannya, 2008. – 452 s.
10. Natsional'na ekonomika: navch. posib. dlya stud. vyshch. navch. zakl. [Bilotserkivets' V. V., Zavhorodnya O. O., Lebedyeva V. K. ta inshij]; Za red. V. M. Tarasevycha – K.: Tsentр uchbovoyi literatury, 2009. – 280 s., s. 220
11. Zahorodniy A. H. Finansovo-ekonomichnyy slovnyk / A. H. Zahorodniy, H. L. Voznyuk. – K.: Znannya, 2007. – 1072 s.
12. Pshenychna V. P. Rozvytok mekhanizmu realizatsiyi derzhavnoyi investytsiynoyi polityky Ukrayiny: dys. na zdobuttya nauk. stupenya kandydata ekon. nauk za spetsial'nistyu 08.00.03 – ekonomika ta upravlinnya natsional'nym hospodarstvom / V. P. Pshenychna. – Donets'k: Don. derzh. un-tet upravlinnya, 2011. – 205 s.
13. Derzhavne rehulyuvannya ekonomiky : navch. posibnyk / S. M. Chystov, A. Ye. Nykyforov, T. F. Kutsenko ta in. – K.: KNEU, 2000. – 316 s.
14. Borshch L. M. Investuvannya: teoriya i praktyka / L. M. Borshch, S. V. Herasymova. – K.: Znannya, 2007. – 685 s.
15. Honta O. I. Formuvannya komplementarnoyi investytsiynoyi polityky Ukrayiny: vykyky hlobalizatsiyi ta vymohy ekonomichnoyi bezpeky: Monohrafiya / Honta O. I., Dubyna M. V., Pilevykh D. S. – Chernihiv: 2013. – 184 s.
16. Sokurenko P. I. Investytsiyna polityka yak efektyvna forma upravlinnya ukhvalenniam investytsiynikh rishen' / P. I. Sokurenko, O. F. Kryshan // Yevropeys'kyy vektor ekonomichnoho rozvytku. – 2010. – No 1 (8). – S. 208–214.